

Црна Гора: Министар просвјете протјерује ћирилицу

Објављено: 10.06.2016.год.

СРПСКА БИРИЛИЦА					
А	Б	В	Г	Д	Ђ
Е	Ж	З	И	Ј	К
Л	Љ	М	Н	Њ	О
П	Р	С	Т	Ђ	У
Ф	Х	Ц	Ч	Џ	Ш

Пажњу јавности на крају ове школске године привукли су латинични трагови које за собом оставља министар просвјете Предраг Бошковић.

У Бошковићевом мандату диплома Луча која је добила назив по Његошевом дјелу, које је славни владика свакако писао ћирилицом, одштампана на латиници. Тако су напрасно свједочанства која су одувијек штампана на ћирилици достављена школама на латиници. Тако је усмено наложено наставницима да од родитеља или од ученика „траже да се посебно изјасне уколико желе свједочанство на ћирилици“. У супротном, биће им издато на латиници. Тако је у школама, гдје су се матуранти масовно изјаснили да хоће свједочанства на ћирилици, речено да нема довољно формулара на том писму или их нема уопште.

Подсјећамо да ово није била пракса претходних деценија, већ су се свједочанства издавала искључиво на ћирилици.

Реаговања посланика на потирање ћирилице

Изјаву поводом протјеривања ћирилице добили смо од Будимира Алексића, посланика ДФ-а, који је позвао на отпор и борбу за српски језик и ћирилицу.

„Издавање свједочанстава је логичан слијед континуиране политике активне власти да се избрише традиција и култура из меморије српског народа и његовог идентитета“, казао је Алексић.

Алексић подсјећа да откад постоји српски народ и писана ријеч, а то је више од хиљаду година, све што је писано – писано је на ћирилици.

„Данас је ријеч о промјени цивилизацијског кода. Свједоци смо да актуелна власт жели да уведе Црну Гору у нови цивилизацијски круг, западно-римокатолички, правећи тиме радикалан отклон од источно-православне културе, и њеног књижевног и цивилизацијског наслеђа“, саопштио је Алексић

и додао: „Родитељи и наставници морају одлучно тражити своја уставна права, јер Устав Црне Горе иако дискриминаторски када је ријеч о српском језику, ипак гарантује равноправност ћириличног писма, које је у Уставу истакнуто прије латинице. Сви треба да инсистирају на поштовању те уставне норме, треба да се боре за своја права да говоре српским језиком и да пишу ћирилицом, и да инсистирају на свим мјестима: у судовима, код међународних организација, институција, на улици да протестују тражећи своја права.“

Алексић закључује: „Само борба непрестана, као што су наши преци радили, за своја права и идентитет може да принуди дискриминаторски режим и институције антисрпске државе да поштују права оних који говоре српским језиком и пишу ћириличним писмом.“

Недовољно је јасно када је и по ком основу наложио овакво поступање Министарства просвјете. Посланица СНП-а, Снежана Јоница, тражила је ово објашњење од министра, додајући: „Ако већ не као неко ко је покривао више позиција у Влади Црне Горе, онда макар као некадашњи помоћник министра иностраних послова Србије и Црне Горе, Бошковић би требало да зна да Европа цијени оне који бране аутентичну традицију своје државе и народа, а ћирилица јесте неодвојиви дио Црне Горе.“

Јоница је истакла да Бошковић заборавља да су и све његове дипломе написане на ћирилици и да прогоном тог писма заправо бјежи од себе самог.

„Оправдано се поставља питање шта је следеће. Да можда неће организовати спаљивање књига на ћирилици и тако претворити Министарство просвјете и Владу Црне Горе у последњу европску ноћ дугих ножева. Подсјећамо да је Томас Ман, поводом спаљивања књига у мају 1933. године, рекао: „Ко пали књиге, палиће и људе“, казала је Јоница.

Из СНП-а су позвали родитеље да обрате пажњу на ово подметање Министарства просвјете и заштите ћирилицу која је наша вјековна традиција, по којој се препознавала Црна Гора.

Демократска народна партија такође је реаговала овим поводом:

„Посебно флагрантно јесте то што се у појединим школама ученицима и родитељима латинични образац свједочанства вјешто намеће, иако је то противуставно јер је у Уставу записано да су ћирилица и латиница два равноправна писма, а директори школа и просвјетни радници у обавези да ученике, односно њихове родитеље, питају на којем обрасцу ће им издавати свједочанства“, казали су из ДНП-а.

Они су истакли да је све ово довољно говори у прилог чињеници да је ријеч о класичној дискриминацији и подјели дјеце у образовним институцијама, што је за сваку осуду.

„Очигледно је да актуелна власт све ово ради намјерно, пред саме изборе, како би скренула пажњу са многих афера које данас потресају Црну Гору.

И да на тај начин уведе и подстакне нове подјеле међу дјецом, као и међу родитељима“, казали су из ДНП-а.

Црна Гора некада “најћириличнија”

Црна Гора, некада „најћириличнија” република у бившој СФРЈ, након скоро двије деценије потирања ћириличног писма уписала се у регистар „најлатиничнијих” држава региона.

Ћирилица као препознатљив знак идентитета је нешто чега се никада не бисмо смјели одрећи. Ваља се сјетити образложења оставке бјелопавлићких учитеља због окупаторске забране ћирилице у црногорским школама 1916. године када су написали:

„Ћирилица је наша историја, њоме су исписани сви наши културни трагови.”

Чињеница је да су до почетка деведесетих година 20. вијека сви листови и часописи који су излазили у Црној Гори штампани ћирилицом: „Побједа”, „Стварање”, „Овдје”, „Историјски записи”, „Омладински покрет”, „Просвјетни рад”, „Васпитање и образовање”, „Универзитетска ријеч”, све локалне новине, све новине радних организација и све новине организација друштвених дјелатности. Ћирилицом искључиво штампани су и сви годишњаци Црногорске академије наука и умјетности, сви уџбеници и ћачке лектире у издању Завода за издавање уџбеника. До прије петнаестак година ћирилица је красила и сва издања „Побједе”, међу њима је и едиција „Луча” и сва издања „Обода” и „Универзитетске ријечи”, а касније и „Униркса”, као главних издавача у Црној Гори.

Након доношења Устава Црне Горе 2007. године, сви јавни натписи, називи установа, институција, школа, сви путокази, називи улица – исписани су латиницом. На латиници се води и сва државна администрација и кореспонденција, уз потпуно протјеривање ћириличног писма.

Ако неко и мисли да ће **златни ћирилични вез Мирослављевог јеванђеља**, које је писано управо у Црној Гори и коју је Унеско уврстио у едицију „Памћење свијета” као једно од 120 највреднијих добара које је створила људска цивилизација, затим Октоиха и других знаменитих књига прикладно замијенити жута слова „Просвјетног рада” и насилна његова хиперијекавизација – добро се преварио.